Pojksjälen lirkas fram med litet verktyg

test
16 multi-verktyg

✦Det smarta multiverktyget är mångas drömpryl. Det verkar som män i alla åldrar tilltalas av multitänger och köper dem (eller ser till att de får dem som presenter). De tycks vädja till pojksjälen på ett särskilt sätt. Vi Bilägare har provat 16 multiverktyg.

TEXT & FOTO **HÅKAN HARDENBORG**

Att kunna bära med sig en hel liten verktygsuppsättning i bältet lockar många. Och visst kan man med ett multiverktyg snabbt lösa många oväntade problem i vardagslivet.

Men framför allt är multiverktyg smarta och roliga att använda. Kanske köps de just därför, inte för att man egentligen behöver alla funktionerna. Men visst är de värdefulla för sådana som ofta möter praktiska problem men som inte kan ha med sig hela verktygslådan, typ fotografer, filmare, öken/fjällvandrare, sportfiskare med flera.

En ”riktig” tång, kniv, skruvmejsel etc är dock både bättre att jobba med (och billigare) än en motsvarande funktion i ett multiverktyg. Det man vinner och får betala för är det kompakta formatet. Så det är oklokt att ge sig ut på långresa i ett bilvrak endast med ett multiverktyg i packningen.

Som skruvmejsel är det inte mycket ha om skruven sitter illa till. Men som tång fungerar multiverktyget i regel utmärkt, likaså oftast som kniv.

Tång och kniv viktigast

Även om flasköppnaren kan vara räddningen i vissa lägen menar vi att tång- och knivfunktionen ändå är de viktigaste. Vi har därför bedömt verktygen utifrån dessa.

Betyget för tång sammanfattar hur lätt det är att få fram den, hur den ligger i handen och hur den arbetar. När det gäller knivfunktionen så finns olika typer av knivsegg. Nr 1 i tabellen, är en traditionell slät egg som går att tälja med.

Nr 2 är vågtandad som lätt skär av remmar och snören. Nr 3 i tabellen, en halvbra kompromiss, vågigt längst in och slät mot spetsen.

Finns både 1 och 2, snabb åtkomst och hyggligt grepp blir betyget högt. Vi tror att nagelklippning är ett vanligt jobb för saxen i ett multiverktyg. Vi har provat detta och påpekat när saxen är för grov.

Med två undantag är de provade multiverktygen riktigt dyra saker. Men de är heller inga kopior framställda av underbetalda kineser utan tillverkade i USA eller Schweiz. De håller också mycket hög kvalitet. ✦

leverantörer

Gerber säljs via **Silva**, 08-62 34 300, www.silva.se
Leatherman säljs via Outside Scandinavia AB, tel 0271-121 00. www.outside.se
SOG och **Victorinox** säljs via Roswi AB,08-505 665 00. ww.roswi.se

tabellkommentarer

1 = kniv med slät egg, **2** = vågtandad kniv, **3** = kombination av slät och vågtandad egg, **Sx** = sax **Sg** = såg, **F** = fil, **Kö** = konsevöppnare, **Fö** = flasköppnare, **Ö** = kombinerad flask/burköppnare, **PH** = äkta PH-kryssmejsel, **ph** = förenklad PH-kryssmejsel.

Priserna är angivna riktpriser och kan variera.

Betygskala: ✦✦✦✦✦ = Utmärkt, ✦✦✦✦ = Mycket bra, ✦✦✦ = Bra, ✦✦ = Godkänt, ✦ = Underkänt

Gerber 400 Compact Sport, överst, där under 600 ProScout.

Gerber

✦På Gerbers klassiska multiverktyg får man snabbt ut tången med bara en hand efter en snabb slungrörelse. Konstruktionen medför dock att tången blir glapp i sidled. Störande tycker många, andra besväras inte alls. Tången finns i en mängd varianter och storlekar. Vi har provat en liten och en stor.

	400 Compact Sport	600 ProScout
Längd hopfälld, mm	111	130
Vikt lös/med hölster, g	217/189	225/251
Antal verktyg	7	8
Funktioner	3, Sx, Bö, Fö, PH	3, Sx, F, Sg, Sg, PH, Kö, Fö
Betyg tång	✦✦✦	✦✦✦
Betyg kniv	✦✦	✦✦
Pris, kr	660	1 040
+	Tång lättåtkomlig, spärrar för alla verktyg.	Tång lättåtkomlig, spärrar för alla verktyg, utbytbart sågblad.
−	Kniv svåråtkomlig, grov sax.	Kniv svåråtkomlig, grov sax.

Gerber Suspension Multi-Plier, t v, och Legend Multi-Plier 800 t h.

✦På Gerbers nya modeller kommer man snabbt åt knivar och andra verktyg från utsidan. Tången viker man fram som på andra multiverktyg. Tångläget är bekvämt och käftar och skänklar fjädrar isär, vilket ofta en fördel. Men knivläget är enligt vår mening inget vidare. Handtaget är alldeles för stort. Den mindre är tillverkad i Kina vilket märks på priset. Den större har utbytbart avbitarskär av hårdmetall.

	Suspension Multi-Plier	Legend Multi-Plier 800
Längd hopfälld, mm	98	110
Vikt lös/med hölster, g	256/279	253/280
Antal verktyg	8	8
Funktioner	1, 2, Sx, Sg, ph, Ö	3, Sx, Sg, PH, Fö
Betyg tång	✦✦✦✦	✦✦✦✦✦
Betyg kniv	✦	✦
Pris, kr	495	1 440
+	Snabbt knivläge, spärrar för alla verktyg, lågt pris.	Snabbt knivläge, halkskydd på skänklarna, spärrar för alla verktyg, utbytbara avbitarskär och sågblad.
−	Klumpig som kniv, ganska få verktyg, grov sax.	Klumpig som kniv, ganska få verktyg, grov sax.

BÄSTA TÅNGEN

SÄMSTA KNIVEN

Leatherman Fuse t v och Core t h.

Leatherman

✦Pionjärmäkets Leathermans grundkoncept är två U-profiler som i hopfällt läge omsluter tång och utfällbara verktyg. I tångläget möter handen kanterna på den öppna U-profilen. Förr var kanterna tunna och inte sköna för handen. Nu är de bättre som på dessa två multiverktyg. Men kniven och de andra verktygen tar en stund att få fram.

	Fuse	Core
Längd hopfälld, mm	100	114
Vikt lös/med hölster, g	168/205	290/338
Antal verktyg	6	10
Funktioner	1, PH, Sx, Ö	1, 2, F, PH, Sg, Öa
Betyg tång	✦✦✦✦	✦✦✦✦
Betyg kniv	✦✦	✦✦✦✦
Pris, kr	699	1 099
+	Bra sax, spärrar för alla verktyg.	Spärrar för alla verktyg, många verktyg.
−	Kniv svåråtkomlig, få verktyg.	Tung, kniv svåråtkomlig, ingen sax.

PRISVÄRD

Leatherman New Wave, överst, där under Surge.

✦Lägger man på några hundralappar får man ett multiverktyg där man snabbt får fram knivarna och några andra verktyg. När Vi Bilägare provade multiverktyg senast, blev Leatherman Wave klar favorit. Den har visserligen vuxit på sig 15 g, men blivit bättre, vilket befäster favoritskapet. Storebror Surge, som är större och starkare men nästan hektot tyngre, riskerar att ofta lämnas hemma eller i handskfacket.

	New Wave	Surge
Längd hopfälld, mm	100	115
Vikt lös/med hölster, g	242/298	336/403
Antal verktyg	9	9
Funktioner	1, 2, F, Sg, ph, Sx, Ö	1, 2, F, Sx, ph, Sg, Ö
Betyg tång	✦✦✦✦	✦✦✦✦
Betyg kniv	✦✦✦✦✦	✦✦✦✦✦
Pris, kr	1 295	1 495
+	Knivar lättåtkomliga, bra sax, spärrar för alla verktyg.	Knivar lättåtkomliga, spärrar för alla verktyg, utbytbart sågblad.
−	Inga särskilda.	Tung.

FAVORIT

BÄSTA KNIVEN

SOG

✦Vi har provat tre multiverktyg från SOG. På två omsluter U-profiler tången och verktygen och på den minsta, PocketPlier, möter handen i tångläge tunna obekväma plåtkanter. På den större Power Lock skonar två lock handen. Tång och skänklar kopplas på båda ihop via en lustig kuggförsedd utväxling vilket ger mer kraft i tången. De blir också roliga att fälla ut och ihop SOG The Para Tool viks på ett ovanligt sätt. Trots att det tar tid innan man får in snitsen och att verktygen saknar spärrar så gillade Vi Bilägares provare denna tång bäst av dem från SOG. Den har släta handtag och både kniv av typ 1 och 2. Framför allt kommer den i ett litet fodral som ligger i skärpets längdriktning och är därför nästan aldrig i vägen. De andra har fodral som hänger som en slidkniv, inte alltid skönt när man exempelvis sätter sig i en bil.

	PocketPlier	PowerLock	ParaTool
Längd hopfälld, mm	100	119	110
Vikt lös/med hölster, g	144/185	269/325	171/193
Antal verktyg	6	9	7
Funktioner	3, F, Sg, ph, Sx, Ö	3, Sx, Sg, F, PH, Fö, Bö	1,2, F, PH, Kö, Fö
Betyg tång	✦	✦✦✦✦	✦✦✦✦
Betyg kniv	✦✦	✦✦	✦✦✦
Pris, kr	790	1 200	950
⊕	Utväxlig ger kraft i tången.	Utväxlig ger kraft i tången, många verktyg.	Aldrig i vägen tack vare smart fodral.
⊖	Vassa kanter i tångläge, kniv svåråtkomlig, få verktyg, inga spärrar för verktygen, tung.	Tung, kniv svåråtkomlig.	Tar tid att lära sig öppna och stänga, knivar svåråt-komliga.

SÄMSTA TÅNGEN

FAVO-RIT

SOG PocketPlier överst tv, PowerLock nere t v och ParaTool t h.

Victorinox Swiss Toll t v och Swiss Tool Plus t h.

Victorinox

✦Den klassiska schweiziska arméfällknivstillverkaren Victorinox har sin variant, Victorinox Swiss Tool. Det är ett multiverktyg i den högsta kvalitets- och tyvärr också högsta viktklassen. Det har rejäl godstjocklek och snygg finish. Knivarna och de andra verktygen ligger lätt åtkomliga på utsidan. Vi har sett många försök att kombinera multiverktyget med bits. Victorinox har en rättfram variant, man har inte gjort några försök alls. Med lyxversionen Swiss Tool Plus kommer ett löst handtag med en bitshållare. Den hittills den enklaste och bästa lösningen

	Swiss Tool	Swiss Tool Plus
Längd hopfälld, mm	115	115
Vikt lös/med hölster, g	281/333	281/413
Antal verktyg	11	11
Funktioner	1, Sx, Sg, F, Kö, Fö, PH	Som intill + bitshållare
Betyg tång	✦✦✦✦	✦✦✦✦
Betyg kniv	✦✦✦✦	✦✦✦✦
Pris, kr	1 190	1 450
⊕	Kniv lättåtkomlig, spärrar för alla verktyg, bra sax.	Bra bitshållare + 6 bits och plats för 4 till, i övrigt som Swiss Tool.
⊖	Tung.	Tung.

Nyckelknippsformat

✦Vi har också provat små multiverktyg som kan hängas i nyckelknippan. Typen ligger nära artikelförfattarens hjärta då den lilla tången på ett sådant räddat honom i flera brydsamma situationer. Det som man saknar och som brukar finnas på små fällknivar är en liten sax.

	Leatherman Squirt P4	Gerber Clutch	SOG CrossGrip
Längd hopfälld, mm	56	65	65
Vikt, g	55	69	54
Antal verktyg	6	6	6
Funktioner	1, F, ph	1, Fö, ph	1, F, ph, Fö
Betyg tång	✦✦✦	✦✦✦	✦✦
Betyg kniv	✦✦	✦✦	✦✦
Pris, kr	549	250	550
⊕	Liten, nätt.	Lågt pris (Kinatillverkad).	Utväxling ger kraft i tången.
⊖	Osymetrisk slipning av kniveggen.	Onödigt kantig, slö kniv.	Utstående kuggar, osymetrisk slipning av kniveggen.

Leaterman t v, Gerber i mitten och SOG t h.